

به نام خدا

امتحان پایان ترم
مدت: ۳ ساعت

جبر ۱

تاریخ چهارشنبه ۱۹ خرداد ۱۳۸۹

۱ این مفاهیم را به طور دقیق تعریف کنید: مشخصه یک حلقه، ایده آل اول در یک حلقه جابجایی، زیر میدان اول یک میدان، میدان کسره‌های یک دامنه صحیح، دامنه اقلیدسی. (۱۰ نمره)

۲ از احکام زیر دو تا را به دلخواه انتخاب کنید و آنها را اثبات کنید.
الف) فرض کنید R یک حلقه جابجایی و یک‌دار و I یک ایده آل سره از آن باشد. آنگاه R/I یک دامنه صحیح است اگر و تنها اگر I یک ایده آل اول R باشد.

ب) مرتبه هر میدان متناهی توانی از یک عدد اول است.
ج) فرض کنید F یک میدان و $f(x) \in F[x]$ یک چند جمله‌ای نا صفر باشد. آنگاه $f(x)$ حداکثر به اندازه درجه اش در F ریشه دارد.

د) فرض کنید D یک دامنه صحیح باشد. آنگاه هر عضو اول در D تحویل ناپذیر است.

ه) فرض کنید D یک دامنه ایده آل اصلی (PID) باشد. آنگاه هر عضو تحویل ناپذیر در D اول است.

و) حلقه اعداد صحیح گاوسی $\mathbb{Z}[i]$ یک دامنه اقلیدسی است.

ز) هر دامنه اقلیدسی یک دامنه ایده آل اصلی است.

ح) فرض کنید F یک میدان و $f(x)$ و $g(x)$ دو چند جمله‌ای باشند. اگر $d(x)$ ب.م.م این دو چند جمله‌ای باشد آنگاه $d(x)$ به صورت ترکیب خطی $f(x)$ و $g(x)$ قابل بیان است، یعنی چند جمله‌ای‌های $r(x)$ و $s(x)$ در $F[x]$ موجودند به طوری که $d(x) = r(x)f(x) + s(x)g(x)$.

ط) مشخصه یک دامنه صحیح یا برابر با صفر است و یا یک عدد اول.

ی) R یک حلقه جابجایی و یک‌دار است که تنها ایده آل‌های اول آن $\{0\}$ و R هستند. آنگاه R یک میدان است.
ک) هر دامنه صحیح متناهی میدان است.

۳ حلقه $R = \mathbb{Z}/4 \times \mathbb{Z}/2$ را در نظر می‌گیریم. همه عناصر وارون پذیر، پوچتوان، خودتوان و مقسوم علیه‌های صفر را در R مشخص کنید. (۱۰ نمره)

۴ الف) فرض کنید R یک حلقه یک‌دار و c یک عضو پوچتوانی از آن باشد. نشان دهید $1 + c$ در R وارون پذیر است. (۵ نمره)
ب) نشان دهید تنها همومورفیسم حلقه‌ای $\varphi: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{R}$ همومورفیسم صفر است. (۵ نمره)

۵ الف) همه چندجمله‌ای‌های تحویل ناپذیر به صورت $f(x) = x^3 + x^2 + ax + b \in \mathbb{Z}/3[x]$ را مشخص کنید. (۵ نمره)

ب) یک میدان ۲۷ عضوی با نوشتن لیست اعضای آن و روش جمع و ضرب اعضای آن ارایه کنید. (۵ نمره)

ج) همه ریشه‌های گویای چند جمله‌ای $f(x) = 2x^3 - x^2 - x - 3$ را پیدا کنید. (۵ نمره)

۶ الف) F یک میدان و L یک زیرمیدان از آن است. نشان دهید اولاً L^* و F^* با عمل ضرب گروه هستند ثانیاً L^* یک زیرگروه F^* است. (۵ نمره)

ب) F یک میدان ۳۲ عضوی است. نشان دهید اولاً $\text{char} F = 2$ ثانیاً تنها زیر میدانهای F ، $\{0, 1\}$ و خود F هستند. (۵ نمره)

۷ نشان دهید در $\mathbb{Z}[\sqrt{5}]$ عدد ۲ تحویل ناپذیر است ولی اول نیست. (۵ نمره)

موفق باشید